

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buvoboda József könyv- és papírkereskedése,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény,
valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 2.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
ÜGYVÉD.

FŐMUNKATÁRS:
Dr. ÉLTHES GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor.
Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak.
Készítők nem adnak vissza.

Pápai kitüntetés.

Pápa Üzentsége, dr. Fejér Antal ügyvéd, apostoli főszindikus és lapunk felelős szerkesztőjének, a Szent Szilveszter lovagrend arany keresztjét adományozta, melyet a pápai Brevével együtt, folyó hó 20-án adott át Kört Ottó az erdélyi Szent Ferenc-rendiek tartományi főnöke; Lakatos Cornel brassói; Pául K. János somlyói és Sántha Angelus gyergyó szárhegyi rendházi főnökök kíséretében.

A latin szövegü pápai Brevé magyarul fordításban a következő:

X. Pius Pápa.

Kedves Fiam! Üdvöt én apostoli áldást!

Miután a csiksomlyói Szent Ferenc-rendi ház örségének hiteles kérvényéből meggyőződtem arról, hogy Te azon szerzetesrendnek áldozatkész és tevékeny apostoli gondnoka vagy és a Ferenc-rendiek világi ügyei felett lelkiismeretes szorgalommal örködöl s így azon szerzet körül állandóan érdemeket szerzel: egyszerűsággal tetteken nyilatkozó kath. vallásos életet élsz s a római Szent Székhez állandó kegyelettel szeretettel viseltet: méltónak találunk arra, — ami az erdélyi Püspök ajánlatainak is megfelelő, — hogy Téged pápai jóakarattal megnyilatkozással megítéljük.

A miért Téged, — kit mindenféle egyházi ügyvezetést cenzuráltól, melyekbe talán estél, a jelen korszakban kegyelettel feloldozottnak nyilvánítottunk — a Szent Szilveszter pápai rend lovagjává választunk, tessünk s ezen lovagok tisztes sorába felvesszünk.

Ezért neked, Kedves Fiam megengedjük, hogy ezen lovagrend sajátos ruháját felültesd, jelvényeid viselhesd; t. i. nyolcszögű arany keresztet, amely fehér mezőben Szent Szilveszter pápa képét

foglalja magában, s a mely vörös és fekete színyen szalagon balmellelén függjön. Ne hogy pedig valami nehézség a ruhá és kereszt viselésén felmerüljön, megrendeltük, hogy Neked egy mintatartású küldessék egyidejűleg.

Kettő hónapon Szent Pápról a hatósággyűlés alatt 1908. október 14-én, Pápaságunk 6-ik évében
Cardinalis Merry del Val
áldandóval.

Kedves Fiamnak Fejér Antal jogtudornak.

Nagy ünnepek.

Midőn a tél kiméletlen cenzurája tetőfokon állva megdermesztve tartja a természet életét, mindig el jősz gyermeki megszentelt örömeiktől telített szép Karácsony est. Midőn a bágyadt nap utolsó fényzilánkját is bevonva pihenőre tér, megpezdül a naiv gyermeki hit világa, millió lélek csalja belé magát abba a szép kikeleti világba. Még az élemedett korszak is oly tündökletes fényben ragyog, a feldisített fenyőgaly, oly jól esik, hogy még ábrándozni tud.

Az élet egyetlen igaz boldogsága: a családi kör boldogsága világít meg mindent szent karácsony éjszakáján. A szívek dobbanása egy. Hol a szó, mely kifejezni tudja, hol a festői vászon, mely elbírálná azt a káprázatot, mely a legszegeyebb betlehemi istálló legnagyobb világtörténelmi eseményének évfordulóján oly magasztos harmóniába olvassza össze az emberek lelkületét.

Az örök élet kiapadhatatlan forrása a betlehemi jászol, az emberi munka tikasztó hevében az egész földön bár egy pillanatra a lélek a lélek legmélyebb érzelmeinek nyit teret, lobogó lángocsák előtt milliók szívják magukba a gyermeki élet boldog örömét, újra meg újra bevé-

sődik a lelkekbe az, mit a fenyőgaly jelképez: „ha még olyan virágtalan tövises is az élet, csak a szeretet Istene ragyogjon körülötte, öröm az és boldogság, és az a meleg kézszorítás, melylyel egymás szemébe néznek az emberek, azt mondja, hogy: ezt az érzést vigyük magunkkal az új évbe.”

Karácsony éjszakája a világtörténelem tanúsága szerint az idők teljessége vala. Az asszonyi kíváncsiság nyomán az érdemben fakadt bűnert itt kezdődik a fenséges misszió, melynek végeredménye a Golgotha vala, s az idáig vezető tövises utnak minden atomja a szeretet születésny volt.

A betlehemi jászolnál pásztorsip mellett felhangzik a legdicsőségesebb hosanna: dicsőség Istennek, béke a földi népeknek.

Majdnem két évezredet pergetett le rokkáján az idő, hogy a békené, a szeretetnek a messze keleti pusztán oly magasztos megnyilatkozása volt, azóta befejezve áll az isteni küldetés nagy műve, melynek fundamentumát a szeretet alkotta; s mégis az ember vajmi ritkán jár azon az uton, mely haladni méltó volna az isteni műhöz. Ha a szeretet gyakrabban köllőznék be az emberi szívekbe, még minél szebb volna karácsony estéje. Nem volna az erköletelenség az uralkodó hatalom, nem venné a szót a lársadalom minden rétegében a kendőzött becstelenség; elmúlának igen sok családi hajlékban az orgiák és a széthuzás keserű tünetényei.

Hisz milyen kiapadhatatlan forrása az öröm és boldogságnak a családi szentély. Az simítja el a férfi homlokáról a küzdelem okozta redőket, az edzi a férfit ketőzött munkára, annak a melegsége a vért a viharok elviselésénél, mennyivel éde-

sebb szereteteinkkel megosztva egy falat kenyér a léhaság gazdag lakmározásánál. A legegyszerűbb családi otthonban is többet ér az egyszerű szerető szó, mint a világ piacán a csók és ölelés.

De miért olyan a szerető családi hajlék? „Azért, mert a szerető nő világa az.” Szeresse minden nő családi hajlékát, s minden est, akkor egy szép karácsonyest. Hol a ledérség ver tanyát s álutakon üzi játékaikat a csalfa szerelem; ott minden est, még a karácsony est is égető pokol.

Már-már hallanak a karácsonyi zsolozsmák, a kis Jézus közeledik a szülők és gyermekek örömére. A hiveknek hoz vidámságot, s hol bánat van felszűrti a könyveket. Így születik meg újra évszázadok óta, s vele együtt vajha újra születnek minden ember. „A szeretet minden jó és szép foglalat, a melylyel az élet kezdődik és végződik. A ki igazán tud szeretni, annak született meg az Isten!”

Karácsony.

Az emberiség vergődő, csüggedező, vajudó lelke türelmetlen sóvárgással, epedve várta a Szabadítót. Ott lelkeken, a szívek kellősközepén az eredeti bűn s az ebből származó nyomor, reménytelen keserv fojtó mardosása... Kellott jönnie Valakinek, a ki helyreállítja az összhangot a haragvó Isten és a bűnhődő emberiség között. De a megsértett Istennek ember nem adható méltó elégtételt. Hiszen mi is az az „ember” minden erkölcsi és szellemi képességével együtt a Teremtőhöz képest, aki minden tökéletességnek örök kufforrása? Másrészt azonban embernek is kellett lennie az etjövendő eliberátornak, mert egy más világ szellemi szülöttje nem adhatott elégtételt a testi ember ősbűnéért.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Ki volt a kékszemű leány?*)

Mind, mit csak a szívem rejtett,
Bűt, bánatot, dalt, szerelmet
Kibeszéltem sorra.
Csak egy, csak egy még a talány:
Ki volt a kékszemű leány?

Felhőtelen messzeségből
Régi képed csak előtér
Oh első szerelem!
Te változol benne csupán,
Te szőke kékszemű leány!

Előttem jársz hófehérben,
De nem vagy az, aki régen,
Nem ismerem reád!
Csak lufkosom árnyad után
Te szőke, kékszemű leány!...

A járásod sem a régi,
Arczod, hangod megismerni
Hiába próbálnám!...
Most nekem is egy nagy talány,
Ki volt a kékszemű leány?

*) 1907-beu megjelent kötetemből.

A hegedűm...

A lelkemhez nőtél, széles e világon
Nincsen bizalmasabb, nincsen jobb barátom
Vén öreg hegedűm, csak te értesz engem,
Ha a szívem vérzik, hogy ha fáj a lelkem.

Amikor én sirtam, megértettél engem
Te is velem sirtál, mikor árva lettem.
Együtt sirtunk gyakran, holdvilágos éjjel,
S elszállt a panaszunk a susogó széllel.

Hányszor ért csalódás, hányszor ért már bánat,
Mióta leteték drága jó Anyámat,
Nem ismertem senkit, idegenbe voltunk,
S idegenek között árva volt a sorsunk.

De te velem voltál, kezembe vetted,
Rajtat panaszoltam, hogy sokat szenvedek,
És te megértettél, zokogott a hurod
Te könny nélkül sirtál, nekem könnyem hullott.

Susogó akácia, csendes, nyári este.
Zugó hegyi patak, turbékoló gerle,
Játszik lanyha szellő, fehér bárány felhők,
Hervadó virágok, sötét tölgyes erdők.

Hányszor sirtunk együtt, ti tudjátok csupán
Hányszor keseregünk édes anyám után.
Az a négy hur akkor olyan busan jajgat,
Könnyezett a szemem, a szivem meg sajgott.

Hogy azon a huron, olyan bus a nóta,
Szőkehaju kislány a megmondhatója,
Buzavirág szemű, szőke haju kis lány,
Aki megígérte, hogy hű marad hozzám.

Azért olyan gyászos, fájdalmas a nóta,
Az a szőke kis lány másé lett azóta,
Pedig azt fogadta, sirig hű lesz hozzám,

Ne sirjon a hurod, a csalfa lány után.

De hiába minden, előveszlek újra,
A nótaját játszom s emlékszem a multra,
Elsiratom rajtad, el is temetgetem,
S a szememre könny ül amint nevét ejtem.

A lelkemhez nőtél széles e világon,
Nem volt bizalmasabb, nem volt jobb barátom.
Vén öreg hegedűm, te értettél engem,
Ha a szívem vérzett, hogyha fáj a lelkem.

Nagy Dezső.

Vetített képek.

Írta: János Kardos Árpád.

I.
A kedves kis szobát, hol a lány ült, megfektüdte valami fehér álom. Kenyerlelki anyagok liliomkézzel szöttek, fonták, színezték s amikor az élet a maga fekete sávos fonatalait is beakarta lopni, végtelen gyöngédséggel kituszkolták a szobából.

Odakünn megeredt a hó. A pelyhek milliói vigan hullogáltak alá s röpké percek múltán az ártatlanság szűz szine lakart el mindent, ami szenny, ami piszok, ami közönséges.

Fehér lett a külső világ is egészen, a sűrűn omló fehér fátol ráborult az ajtóban lecselkődő életre, eltemette fekete fonalt s a leereszkedő téli alkony sejtelmies homálya megtört ennek barátságosan csendes, de némaságában is beszédes színeiben. Összefolyt minden e végtelen fehérségben. Álom, valóság, élet, természet. A harmóniát nem zavarta semmi, semmi...

És a lány álmódott. Megkapta valami édes, puha érzés, egy névtelen gyermeke a boldogságnak, melynek nyomán mósoly fakad s előtte utvesztőbe léved, tova tűnik minden gonosz, minden rossz. Lelke, az a szép vestalélek elringott e fehér tengerben, melynek bársonyos hullámai gyöngéd szeretettel simulhat hozzá s szerető gonddal vitték új tájak felé, melyeknek boldogságáról ezerszínű meséket suttogtak s az ezeregyjé bívós képeit rajzolták elébe.

A jöziú álom ellakarta a mulat. A gyerek lányka szívének első rózsafakadását. A percek, amelyeket órákká tett az utána való várakozás türelmetlensége s az órákat, melyeket perceké varázsolta az ő édes jelenléte. Annak most már vége. Szomorú... Igaz... A hőst, ki szerelmét életre keltette, elsodorta az élet forogtága. Álmatlan éjjel rémlátó csendjében gonosz démonok tele mormolták a szobáját, a lelkét, a szívet azzal a fájó hirrel, hogy elzúllt a fiu. Zsákok, nehéz zsákokat hord valahol a Dunaparton. A testét örli a súlyos élet, a lelkét megtörte, széttörte a rossz. Aztán elszórtá a világ minden tájékára. Most semmi

sincs belőle. Állati sorba került... Eddig a démonok. És ő, a gyereklánya bucsut mond az ábrándoknak, kasszettájába zárja emlékeit, elmorzsol egy pár makrancos könyvet és erős lélekkel neki vág az életnek. Részét követel a létfentartás nehézsé munkájából, robotol reggeltől estig, köt, fon, mos, főz, gyerekeket tanít s mikor azt hiszi, hogy leginkább el van foglalva a lelke, a teste, hogy rá sem ér a multakra gondolni, akkor ijed meg önmagától s hasztalan küszködik a makrancos könyvekkel, bizony előtérnek azok s rácsófolnak az eszére, amely elakarja hitetni a szívével, hogy az már nem szeret, hogy elfelejtette már régen az elsőt és utolsót, a hőst, aki szeret, de elzúllik, aki viszont szeretettik, de emberi gyengéjénél fogva nem tud megállni az élet zajlásai között, hanem inkább lestélyed, lezúllik a zsák-hordók, az állatok közé.

Ezt a fekete sávos fonalt akarta a mostoha élet beleszőni a fehér álomba, mit kenyérlelki anyagok liliomkézzel fontak, szálastak, hogy a vestaszívű lánynak a valóság markáns, csunya rajzai helyett inkább a jóságos ábrándok igézetes bírodalmát mutassák be, hol végnélküli a jóság, végnélküli a nemesség, a tisztaság és tökéletes a boldogság.

A kituszkolt élet pár pillanatig türelmesen várt az ajtó előti. Mikor megunt a szálló-pelyhek hullását, bedörömbölt az ajtón.

A kályhából egy pár szikra ugrik ki, aztán szétpattan; paraszak hullnak alá s azok fénye hirtelen megvilágítja a szobát.

A lány fölébred merengéséből. Nagyon sőhajt, majd gépiesen nyul a kasszettája után, térdeire helyezi s aztán ráfeketi fekete főtűs szép szomorú fejét és sir, megint csak sir.

II.
Régen beköszöntött már a tél. A nagy város nyo-morultjainak esküdt ellensége.

Csatások, csunya idő. A haragos képu ég tulnagy bőkezűséggel ontja lefelé a hideg havas esőt, melyet egy-egy elszabadult szélróham kegyetlen tréfaláv kavar össze, hogy megtöltse azok szemét, fülét, nyakát, kiket rossz sorsuk éppen az utcára küld. Kedvetlenül, komoran száll le az alkony is, mintha nem volna inyére

De hogy ezen megkívánt illetékesség ne hiányozzék, csodát művelt a titkon élő és működő isteni szeretet.

Megnyílt az ég és Jeharmatozta az Igazat. és a bellehemi istállócskában a földre szállott a fölséges és -alázatos Istenember! Pásztorok és királyok jöttek, hódolatot szívvel, az isteni kisdéd imádására, aki öntudatos mosolylyal jutalmazta az áhitatos tiszteletnékné egyszerű és magasztos megnyilatkozását. Angyalok is jöttek; ők meg az ég nevében mutatták be hódolatukat a titokzatos csesemőnek, neki istenségének lenkolt fudatával simulott hozzá szeplőtelen Anyjának tiszta kebeléhez. És zengett a dal, hangzott a hódolati ima, amely a seregek Urának dicséretet, a szenvedő emberiség vergődő szívének pedig békét hirdetett.

Amin négy hosszu ezredéven át törte a fejét a boldogságra teremtett embernek kutató lelke, az Igazság napfényre jött. Mi az élet? Hová megyünk? Mi a valódi boldogság útja? Ezek a nagy kérdések örökre meg lettek oldva. A földre szállott Isten, aki maga az Ut, az Igazság és az Élet, mindentudásának isteni bizonyosságával felelt meg ama nagy kérdésekre, amelyek a történelmi ó-kor lángelméit mint megoldatlan világproblémák folytonosan foglalkoztatták. A megtestesült Ige volt az, aki egy új és szent Prometheuszként, tüzet hozott a földre s az Igazság lángkévei eloszlatták a rettenetes sötétséget s megszüntették a homályban botoskáló ember elcsigázott lelkének gyötörő bizonytalanságát. Bölcsék! Igazságot szomjazó emberi szívek! Örvendeztetek! Mert eljött a Szabadító. A Messiás szavára lehullanak a test és a lélek bilincsei. Örvendeztetek, mert a miről a magasságban kutató lelketek epedve merengtet, itt van, megvan s mindörökké közöttünk marad: a világ Világossága!

Es, ti, szegények! Tekintetek a bellehemi bölcső felé s nyugodjatok meg az Isten rendelésén. Mert az Isten fia jászolban didereg s bármely alkában lel nyugohelyet — aranyból készült, rubintos bölcső s tündöklő, ragyogványos királyi palota helyett. A szegénység nem szegyen többé és a szolgaság, a nyomor nem lealázó; mert a koldusrongyokban megszentelt királyfi, Jézus Krisztus, kiemelte, megszentelte, fölmagasztalta a szegénységet!

Munkásember! Ne zúgolódjál a sors rendelése ellen. Alázattal kulcsold össze két dolgot kezdet a bellehemi bölcső előtt, mert ott az az Isten nyugszik, aki a názarethi ácsműhelyben a munkát is hulló verejtékével fogja szentté és áldottá tenni! Örvenyj, vigadj, ég, föld! angyal és ember! Mert itt az idők Ura, a Messiás! Hallelujah! Hallelujah!

Földes Zoltán.

Munkáspénztárak.

Mindig azok közé tartozunk, akik a társadalmi konszolidációért küzdöttünk. Tudjuk, hogy a gazda, cseléd és munkás mennyire egymásra van utalva. Állandó békés egyetértésre van szükség. Azért teljes erővel kell karolnunk azokat az intézményeket, amelyek az egymásra utalt osztályok jobb sorsára nagy befolyással vannak.

Ilyen a nép érdekében alkotott országos törvénnyel megcsinált intézmény, szerintünk a munkás- és cselédpénztár, melyről a napokban olvastunk egy kommunikat, hogy egy hónap lefolyása alatt 4000 ember lépett újabban abba s önkéntes tagjainak száma az ötvenhat ezeret meghaladja. Örülünk ennek, hogy munkás, kisgazda sorsát ebben az állam minden vagyonával felelős, törvény által csinált országos pénztárban biztosíthatja. Tehát, hogy ide beléphet a munkás, a gazda, a szakmányos, a kertész, a kulikus sőt az is, aki gazdálkodással ha csak mellékesen is foglalkozik. Örülünk annak, hogy akinek egy kis kertje, méhese, baromfitenyésztése van, az beállhat a pénztárba rendes tagnak és öregségére magának nyugdíjat biztosíthat. A törvény csak azt a föltételt köti ki, hogy 14-éves korú már betöltöttek legyenek, de még 35-éves koron ne legyenek túl azok, akik a munkáspénztár tagjai akarhatnak lenni.

Nekünk ez a segélypénztár se ingó, se gallérunk, se kárunk, se hasznunk nincs belőle, hogy van-e sok tagja, vagy nincs, de azt hisszük kötelességünk tárgyilagosan ismertetni és arra hivni fel olvasóinkat, hogy a falu népével az intézményt megismerjék. A szabályok szerint aki hetenkint 20 fillért akar a nyugdíjba befizetni, vagyis évenként 10 korona 40 fillért, az magának következőket biztosítja. 1. Ha 10 évi tagság után munkaképességét bármely okból előreláthatólag mindenkorra oly mértékben elveszti, hogy a foglalkozás következtében felnyit sem képes évenként megkeresni, mint a mennyi egy helybeli (nő, férfi) gazdasági munkás vagy cseléd évi átlagos keresménye, élete foytáig, illetőleg keresetkészségének netáni visszanyeréséig, havi 10 korona segélyt (nyugdíjat) kap, ha pedig a keresetkészsége 10 éven belül állana be s a tag a tagsági díjakat nem akarja addig fizetni, míg a segélyre való joga megnyílnék: a pénztár a befizetett segélyösszegek betudásával, a tagnak kamattal nélkül visszafizeti. 2. Ha meghal a tag és halálát nem baleset okozta, akkor családjának ha legalább 5 évig volt tag, 200 korona, ha legalább 10 évig volt tag 250 korona, ha legalább 15 évig volt tag 270 korona segélyt, vagy ha családjának nem maradt, temetésére 100 korona segélyt ad

a pénztár. Ha pedig a tag halála a belépéstől számítva öt éven belül következnek be: a pénztár a befizetett tagsági díjakat az előzősen nem talán kifizetett segélyösszegek betudásával a hátramaradt családnak kamattal nélkül visszafizeti. 3. Ha előbb még segélyt nem kapott 65 éves korában a tag 100 koronát kap, azonban ha 65 éves korán túl munkaképtelenné válik, a havi 10 korona segélyt is megkapja, illetőleg ha baleset éri, a baleseti segélyeket s ha meghal családjának halál esetére szóló segélyt is megkapja. 4. A pénztár központi igazgatósága különös méltánylást érdemlő esetekben háromszáz koronáig terjedhet rendkívüli segélyt ad. 5. Ha tagot baleset éri: ingyen gyógykezelik, ha a baleset miatt egy hétnél tovább munkaképtelen, mindaddig, míg munkaképessége helyre nem áll, 60 napon belül naponként egy korona, 60 napon túl pedig mindaddig míg munkaképessége helyre nem áll, tehát esettel élelfogytaig havonként 10 korona segélyt kap, ha a baleset következtében meghal, hátramaradt családjának egyszersmindenkorra 400 korona segélyt, vagy ha családjának nem maradt, temetésére 100 korona segélyt ad a pénztár. Ezeket a törvény biztosítja mindenkinnek, aki hetenkint 20 fillért akar a nyugdíjra megtakarítani. Lehet azonban a pénztárban 100 korona havi nyugdíjat is biztosítani.

Aki meg akar lépni a segélypénztárba annak a községhez (vagy ahol már a pénztárnak helyi bizottsága van, annak az intézőjéhez) kell elmenni. A községhez azután beiratkoznak. Különböen a budapesti igazgatóság (Alkotmány-utca 16) van és ha bárki levelezőlapon hozzá fordult, annak ingyen megküldik a pénztár ismertető füzetét.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága az 1908. évi december hó 29-én délelőtt 9 órakor Csikszereében a vármegyezéhs tanácskozási természetű rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal:

- 1. Szentelést nyert törvények kihirdetése. 2. Kereskedelmiügyi miniszter leirata a törvényhatósági utkaparók havi bérenek fedezete tárgyában. 3. Ugyanazon miniszterium leirata a Pál Dávid utkaparó végkielégítése tárgyában. 4. Ugyanazon miniszterium leirata a hordárparrol alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában. 5. Községi és körgyógyok fizetésének kiegszítése. 6. Alispán jelentése a vármegyei kertészszolga tüzifa használata tárgyában. 7. Gyergyószentmiklósi kórház részleges átalakításának költségvetése. 8. Hajnó Lőrinc Ferenc kérésé ingatlanok visszabocsátása iránt. 9. A járási tisztviselők személyzetének szaporítása. 10. A községsegélygkörök rendezése és ezzel kapcsolatos egyéb intézkedések. 11. Különböző választmányok és bizottságok megalakítása. 12. A vármegyei betegápolási alap megszüntetése. 13. Vármegyei egészségügyi alap megszüntetése. 14. Balázs Dénes községi jegyző nyugdíjazása. 15. Bábai oklevél kihirdetése. 16. A Szentpéter egyházmegyét alkotó községek határozatai részletileg kedvezmény megadása tárgyában. 17. Társ törvényhatóságokkal való levelezés. (4.)

Magánjavaknál.

18. 1907. évi számadás. 19. Magánjavak tisztviselőinek rendezése. 20. Csiksomlyói tanítóképző 50 éves történetének kiadásához nyújtandó segély. 21. Bodó József helyettesítési díjai. 22. Pojánai vágásterület harmadik részletének átadása.

Községi ügyek.

- a) Csikszereada városban 1907. évi gyámpénztári számadás, villamos világítás létesítése, szabályozási térkép elkészítésének költségei, tanácsosok fizetésrendezése, rendőrök fizetésrendezése, óvodái dada fizetésének felemelése, és 1909. évi költségvetés. b) Gyergyószentmiklóson. kérés az ebadóalumba befizetett összegek kiutalása iránt, 1907. évi számadások, 1909. évi költségvetés, békási és putnai telepítvényesekkel kötött egyezségek. c) Tölgyesi járásban: Tölgyesen, pótdátórlés, számadási térítmeny leírása. Hollóban: pótdátórlés, 1908. évi pótköltségvetés. Békason, jegyzőválasztás elleni fellebbezés. d) Gyergyószentmiklósi járásban. Remetén: községi rendőrfizetésének felemelése, tagosítási ügyben hozott képviselőtestületi határozat elleni fellebbezés, 1908. évi pótköltségvetés, közhelybeli illetmények eladása. Ditróban: pótdátórlés (2). Vághód építés. Bajkó Tamásné jutalmazása. Orvos lótartási átalánya. Ilyés Tamás kártalanítása. Gyergyóalfaluban gazdátlan birtokokra eső aranyrészek árának hová fordítása. Vízvezetési árok partjának kikötése. Zathureczki Bálint követelése Kilyénfalva és Vasláb községeken. Kilyénfalván faiskola költségei. Harangozó fizetése. Kölcsön felvétele. Csomafalvan behajthatatlan követelések törlése. Tekerőpatakon állami iskolák felállításának költségei. Vaslábban számadási térítmenyek elengedése. 3) Pótdadó hátralék törlése. Haszonbér elengedése. c) A felsikói járásban. Gyimesbükben községi pénztárnok és törzskönyvezető fizetésének felemelése. Madéfalván kölcson felvétel. Jenőfalván ingatlan vásárlás. Gyimesfelsőlokon pótdadó törlése. 1908. évi pótköltségvetés. Csicsóban rétecsapolási költségek. Taploczán mezőőri díjak törlése. Haszonbér elengedés. Bikarovatolok törlése (2). Körtvény beavátás, kölcson felvétel. Dánfalván tanítók failletménye. Szépvízen tenyészbiák tartása. f) Aicsikói járás: Csikszentgyörgyön iskolaszolgái állás rendszeresítése elleni fellebbezés. Kászoniimpéren előjárók fuvar ésapidijainak megállapítása. Adóvégrehajtási illetékek kiutalványozása. Kászoniimpéren községi előjárók fuvar ésapidijának megállapítása. Pótdadó százalék felemelése. Csikszentmártonon körgyegzői iroda haszonbérbe adása. g) Számadások: Kászoniimpér, Csikszentgyörgy, Kászonaliz és feltiz cseré alap, Csekefalva, Kászonaliz, Feltiz és Impér szegényalap, Csikszentmárton, Kászonujfalu, Kászonaliz, Kászonifeltiz, Karczfalva, (1906.) Csicsó, Csomafalva községeken. h) Költésgezetek: Kászonujfalu, Csikszentsimon, Csikszentmárton, Kászonjakabfalva, K. Impér, Kászonifeltiz, Kászonaliz, Csátószeg,

ez a cseppet sem barátságos beállítás, melynek hava-szele szemtelen merészséggel fitymálja az ő megérkezését, sőt fokozott erővel ulti tovább kiméletlen játékát.

A lebutok, a kurta korcsmák kezdenek népesedni. Bűzös melegük odacsálja az ágyarájokat, a züllötteleket, kiknek nincsen fájuk, nélkülözik a rendes lakás kellemes melegét, de verejtékkel vagy anélkül szerzett fillereiket nem sajnálják odadobni egy meszelynyi pálinkáért. Mert hát az mindent pótol. Kenyeret, fát, rendes lakást. Elhallgattatja, előli a nevesebb érzést s az aljasság, a rossz kipuszthatatlan burjánjait plántálja a szivekbe.

Megtetik a putik. Szánalmasan rongyos a legtöbb. Kicéhezeti, átázva-lázva állítanak be s meg arcukon a hideg és alkohol betegessége ül, kiégett tekintettel keresik ki mellényük zsebéből a vékonyka keresztet. Az ázott rongyok átmelegszenek s megtöltik a szoba levegőjét undorító meleg párázattal, melyet még kiállhatatlanabbá tesz a különféle komisz dohányok vastagon gomolygó füstje. Az aicsony szoba olyan, mint egy kis pokol, telve elkárhozott, megátkozott lelkekkel. Temető. Eleven emberek temetője.

Az egyik sarokban teljesen egyedül ül egy férfi. Előtte a félig kiivott üveg. Mert üvegből iszik. Pohárra nincs szüksége. Sokkal jobban esik így a korty. Tovább ihatja az ember.

Bágyadt fényű szemei s eldurvult arca mintha szebb napokról beszélne. Züllött arcánál csak a ruhája züllöttebb. Könyökére támasztja fejét s maga elé mered. Nem zavarja a füsttelleg, nem bántja az össze-vissza lárna. S amint ott ül elszigetelten a többiektől, romlott vonásai mögött megjelenik valami intelligens árny.

Idegen világban jár-ke. Napfény és meleg, pompa és kényelem rajzolta körül. Az élet dédelgette. Az ő számára tartogatta legszebb gyönyöreit. Amit látott, csupán csillogós, amit érzett, csupa boldogság, amit tudott, csupa tökéletesség volt. A kéjnek, gyönyöröknek, örömeknek csak deris oldalait ismerte. Jótékony nemtó angyali keze elhazsolt előle mindent, ami sötét, ami gonosz, ami fehérre festi a fe-

rete hajszálakat s ami időnek előtte keskeny barázdákat von a sima arcra. A garnizon dédelgetett tisztje előtt a messi csillagok ragyogásából rajzolódott ki a jövő, mely méhében halhatatlan nevet, örök dicsőséget hordozva a hős részére. És hogy boldogsága koronázva legyen, amikor a nagy álmok idején megdobban a szíve s egy új érzéssel lett a lelke gazdagabb, az életrekapó szerelem olyan rózsabimbó szerelmeccsel cserélődött ki, akinek bírása többet ér pompánál és kényelemnél, halhatatlan névnel, örök dicsőségnel.

Mennyei napok voltak azok, miket a jószág Isten kiszakított az élet rendes hétköznapijaiból s rájok lehetne a hervadást nem ismerő boldogság rózsaszínét.

Örök szerelem. Így gondolták.

De hát az élet szézesély. Amikor azt hisszük, hogy a föld csak rózsákat terem s a tövisek csupán ostoba tankönyvekben léteznek, vagy hogy az emberek mind tökéletesek, nagyok és nemcsak s bűnösök csak a biblia szentelt regében élnek, akkor mint rosszlelkű bűvés egy könyörtelen mozdullal éppen ellenkezőre állítja be a helyzetet. A fényes tiszt megbotlott, nagyot botlott. Kicsiség, semmiség talán az egész. De óriási a katonának szemében. A sötét, a gonosz, amit jótékony nemtó angyal keze elhazsolt eddig előle, most hátul került s orozva támadta meg. Erkölcsei halott lett.

Az a tündérmeszték, mit két rajongó lélek épített meg s amelyben csak szerelem, csak boldogság lakozott, összedől és maga alá temette a férfit. Nem volt elég lelki ereje kikelni a romok közül. Gyenge volt ahhoz, hogy új életet kezdjen. Az égi láng, mely pályáján vezetle, kialudt, a csillagok posványba hulltak s ő elzüllött. Meghasznált lélekkel bujdosott el boldogsága színhelyéről s a szegény mardosó kinja bucsuzni sem engedte a lánytúl, ki könnybe lábadt szemekkel mondott bucsut a korán letrőrt, szétroppant ábrándoknak.

Nagy idő telt el azóta. A messzeség kódében, a nap-nap után súlyosbódó züllésben elveszett a lány híre. Az utolsó fonál, amely még odakötötte lelkének egy parányát a ne-

meshez, a jóhoz. Állat lett belőle, teherhordó állat. Ott, valahol a Dunaparton...

A züllött férfi megmozdul. Elemeli fejét a könyökéről s amig mohón nyul az üveg után, törött fényű szemé szögletéből mintha egy köny kivánczolna elő. Kiissza pálinkáját s aztán odacsapja az üveg az asztalra. Széttört.

„Nyele ésa én ötven pere”.

Dr Szentessy Emil, aki a bölcsészettudományban az »uralkodó véletlenről« szóló tant diadalmasan állította be »a gondviselő Istenről« diskuráló hit-dogma« helyébe, az iskolában nia igen rossz hangulatban volt. Maga sem tudta, hogy mi a baja.

Alig hogy belépett a terembe és levette a felbőltőjét, már is észre lehetett venni a nagyságos tanár uron az izgatottságot. Pedig odahaza mi sem történt, ami oka lehetett volna e sajtóságos viselkedésnek.

Sőt ellenkezőleg. Vidám volt az egész család. A mama ma különösen szép volt; a Margit leánya meg éppen elbájoló. Az a fess, bak-fis ruha, amit újabban kapott, kitünően illt a kedves, kis szőke archoz, lenge termethez. Dr Szentessy az előadó teremben kedvetlenül foglalt helyett a pódiumon.

Ma rossz kedve volt, tehát nem magyarázott, hanem — kérdezett... Senki sem tudott... A legokosabb fiu ma a legostobább volt; mintha teljesen kirekett volna az esze.

— Mondja másképp, kérem... Mondja így, mondja úgy — kelleltenkedett a tanár ur. — Hát nem veszi észre, hogy hülyeséget mondott? Ön lelki okokról beszél. Holott én határozott következetességgel kifejtettem hallgatóim előtt, — már nem egy ízben — hogy lelki okok nem léteznek. A lelki elváltozások mindig valami közvetlen hatás eredményei, az érzelmi emóciókat okozhatja valami látott, hallott vagy olvasott esemény, egy helyzet, amelynek részesei voltunk, de a kedély ezeken közbejötté nélkül nem változtatja normális hangulatát — — — It megakadt a tanár ur és elpirult. Saját

lelkébe egy futó pillantást vetett s meghazudtolva látta a korszakalkotó új theoriát... Egy futó pillantás alatt... Mi az oka lehangoltságomnak?... Ma reggel kedves, drága nőm s mosolygó gyermekem látása jó kedvre hangolt...

A fiu felelete riasztotta fel e töprengésből. Jól beszélt.

— A sejtelmek az értekeknek gonosz játéka; de prophetikus tartalommal nem bírnak. A rossz hangulat — ha önkénytelenül jön — csak önmagunkba szuggerált tünemény, amelynek semminemű u. n. »lelki« jelentősége nincs. Rendesen régi, gonosz emlékek ébresztettek fel valamelyes körülmény által s ez az oka a rossz hangulatnak; a mélabus sejtelmeknek. És ilyenkor a tulcsigázott agyvelő mindenben oment lát...

A diák e percben megszakította előadását és meglepetten tekintett a tanár urra. És vele együtt a többiek is.

Mert abban a pillanatban, amidőn a diák az utolsó szóhoz éri, a tanár ur ijedten ugrott fel a székről s jobb kezére bámult. A jegygyűrűje egyik felől ketté volt repedve... Csak ennyi volt az egész.

A tanár ur letárgikusán rogyott le a karosszékbe s az asztalra hajította le fejét. A hallgatók megzavarodva nézegettek egymásra, majd a felelő — mert ez volt a legbátrabb — a pódiumhoz sietett, hogy a nagyságos urnak segítségére legyen.

De ekkorra dr Szentessy föleszmélt. — Mit akar kérem? — Azt hittem, hogy — — — Menjen hájyre, kérem! Semmi, semmi... Köszönmő. De ez a jegygyűrű... Ejnye, mennyire bosszant!

A tanár ur elpalástolni igyekezett rettentő zavarát. Nem bosszantotta a gyűrű dolga. Korántsem. Hanem — mi tagadás benne — megremítette s egy csodálatos hangulat szállott a szívére, amely az irózataltól való analog.

Azt lehetett volna hinni, hogy a tanár urnak valami nagy bű, valami kimondhatatlan bűnát nyugtalanítja a lelkét, amelyet az ő erős, edzett, hideg és büszke szíve sem képes külső megnyilatkozás nélkül viselni.

Csikszentimre, Menaság, Csikszentkirály, Csikszentgyörgy, Kozmás, Lázárfalva, Csekefalva, Csomortán, Várdófalva, Madaras, Jenőfalva, Taplocza, Gyimesfelsőlök, Gyimesbókk, Csikszentmihály, Borzsova, Csikszentmiklós, Pálfa, Csobotfalva, Csikszentdomokos (2), Delnc, Zsögöd, Vacsárcsi, Görbcsfalva, Rákos, Szépvíz, Középlök, Csikszentlélek, Mindszent, Csicsó, Remete, Szárhegy, Várhegy, Salamás, Csomafalva, Gyergyóújfalu községekben.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Új doktor.** Zakariás Jenő csikszépvízi lakost, folyó hó 19-én a kolozsvári Ferenc József Tudomány-Egyetemen, a jogtudományok tudorává avatták fel.

— **Alispáni iróvizsgálat.** Fejér Sándor alispán f. hó 14—18-én Farkas Imre számvizsgáló és dr. Elthes Gyula tb. szolgabíró kíséretében megvizsgálta a gyergyószentmiklósi járási főlsholgabíróságot és a várost. A hivatalos vizsgálat az ügymenetre és ügykezelésre terjedt ki. Az alispán 17-én Gyergyó-Remete község előjáróságánál is hivatalos vizsgálatot tartott.

— **A főgimnázium feléltése.** Mint értesülünk a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta a vármegye törvényhatóságának a főgimnázium áthelyezésére vonatkozó legutóbbi határozatot, minélgyogy most már egészen bizonyosra vehető, hogy az építkezések kora tavasszal megkezdődnek.

— **A szanatorium estélye.** A József kir. hercegről elnevezett tüdőbetegek szanatorium-egyesülete január havában, a Vigadóban jótékonyestélyt rendez, melyen városunk és vidékének intelligenciája teljes számmal közreműködik. Mint értesülünk, az estély kiemelkedő pontját élőképesség foglalkoztatni, melyre már a szereplők nagy részben fel is kérték. A Vigadó ez alkalommal világgal lesz kivéltágitva, melyet Herca Gyula elektrotechnikus állít be. A nagy sikerűnek ígért estély január 5-én vagy 9-én lesz megtartva.

— **Gyászrovat.** Sulyos csapás érte a helybeli kir. törvényszéknek alig egy éve idehelyezett, és minenki által sokra becsült bíráját, Jurkovic Othmár. Fia ifj. Jurkovic Othmár folyó hó 18-án saját kezével vetett véget életének. A kik ismerték a megboldogultat mindnyájan egy kedves, derék fiatal embernek tartották és soha senki nem gondolta volna szerencsétlen sorsát. Joghallgató volt a budapesti egyetemen és rokoni közelében sem ismerték fel, hogy mily sötét gondolatokkal foglalkozik az alig 19 éves ifju. Részünkről a megrendítő csapás fölött résztvünknek fejezzük ki a bánatos apának, kérve a Mindenható, adjon neki vigasztalást a szomorú eset elviselésében.

— **A magyar tanítók sorsa.** A nemzeti-egység testvérek a féltékenységben határt nem ismernek. Biharban pl. már ott tartanak, hogy orvul megátadják a magyar nemzeti eszme apostolát, az állami tanítót. Bottyán községben új állami iskolát nyitottak meg és Tóth

Imrét neveztek ki tanítóknak. Az oláh falu népe azonban elkeseredett ellensége lett a tanítóknak. A napokban levelet kapott: ha három nap alatt nem mondasz le, megdöglesz, kutya magyar! És midőn egy este Mezőtelegről hazalelt ment a tanító, egy bekormányzott arcu ember eléje ugrott és rálőtt. A golyó azonban a tanító lélekjelenléte következtében nem talál, mire dulakodni kezdtek. A zajra többen siettek a lefegyverzett orgyilkos védelmére, a tanító azonban elmenekült.

— **A posta szolgálati idejének kiterjesztése.** A csikszeredai posta és táviróhivatal szolgálati idejét, amint tudjuk a kereskedelmi miniszter még augusztusban próbaképpen kiterjesztette a déli 12 órától 2 óráig terjedő időre is és legújában engedélyezte, hogy a szolgálat a déli órákon át eszentül állandóan rendszeresítessék. A miniszternek ez az intézkedés az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés javaslatára kapcsán történt. Az O. M. K. E. ugyanis a gabonatözde idejének egyfolytában megtartására való tekintettel kérte még ez évi július havában, hogy a nagyobb forgalmu posta- és táviró hivatalkok, köztötnk a csikszeredai hivatalkok szolgálati ideje a déli órákra is kiterjesztessék, amely kívánság ami helyi hivatalunkra nézve most már véglegesen teljesült.

— **Jótékonyestély előadás.** Néhai Ranc János esp. peblános síremléke javára 1908. eec. hó 25., 26. és 27. napján este 5 órakor kezdődőleg Karcfalván a község háza nagyteremben az iskolás gyermekek tanítóit vezetése mellett karácsonyi pásztorjátékokat adnak elő. Helyárak: Körzék 60 fill., Záriszék 40 fill., állóhely 20 fill., gyermekjegy 10 fillér. Felül-ízelések köszönettel fogadlatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak.

— **Vasuti gócpont Csikszeredának.** A marosvásárhelyi iparkamara városunk megkeresése folytán, Csikszeredának vasuti rendelkezési állomással lendő ellátása tárgyában a következő átirattal választott: »Hivatkozással a t. városi tanácsnak idei 1728. számú megkeresésére értesítjük, hogy bár kamaránk belátja, hogy Csikszereda városnak a csikgyimesi kitérő állomásra vonatkozó kívánsága teljesen megokolt, jogos és méltányos, mozgalmát még sem támogathatja, mert már bevégzett tényekkel állunk szemben, amelyeknek clozmenyei nem mai lehetnek, hanem több mint másfél évtizeden át éppen Csikszereda mozdulatlan szemléltetése mellett folytak le. Ha tehát akkor nem állott a város közönsége érdekei védelmére, amikor a székely körvasút s az abból Gyimes felé kitérő elágazás föbb pontjainak a fixirozása történt, fájdalom most már elkeselt törekvésével, mert olyan vasutnál, mely nemzetközi forgalom lebonyolítására hivatott úgy közforgalmi, mint finánciális és általános közgazdasági érdekből a lehető legrovidebb uton, legrövidebb idő alatt és legkisebb költséggel teljesítendő az a szolgálat, amit a vasutól a nemzetközi nagy versenyben megkövetelünk. Minthogy pedig a madfalva—gyimesi viszony-

latban közlekedő vonalaknak, a Csikszeredából való kiágazás esetében oda s vissza számíltva 18 kilométernyi uttóbiletet kellene tenniök, bárha ez magában véve csekély távolság, de léköpp az áruforgalommal s az üzem fenntartási költségeknél, oly hátrányos befolyással lenne, hogy bármily elismerésre méltók Csikszereda város érdekei, a sokkal fontosabb országos érdekek azokat ellensúlyozzák s most már kielégítésre alig számíthatnak.»

— **Üveggyár Borszéken.** A székely ipari és gazdasági érdekek hathatós támogatását azok az iparvállalatok szolgáltatták, amelyek a Székelyföld ipartermékeit dolgozzák fel s a székely nép szorgalmas munkásságát veszik igénybe. Erdélyben, de különösen a székelyek lakta vidéken a természet gazdag kincseivel van tele a föld, a hegy, az erdő s ezeknek a kincseknek kiaknázása az iparpolitikanak s az iparfejlesztési akciónak feladata. Öröndetes módon végzi munkáját ez az akció, az iparvállalatok száma szaporodik s a töke mind nagyobb mértékben vállalkozik a Székelyföld iparának fellendítésére. Ujabban a Borszéken levő s évek óta szünetelő üveggyár üzemelt újra megkezdik. Egy részvénylársaság veszi át a gyár üzemét, amely a szükségns. 800—1000 vaggon kölcsenét a gyergyói első bányarészvénylársaságtól már biztosította. A gyár üzeme nagyobb szabásúnak ígérkezik, mert évi termelése 4—5 millió vizes és sörös palack előállítására lesz. A magyar ipar, de különösen a székely gazdasági érdekek hathatós támogatása szempontjából figyelemreméltó ezen vállalat, amely anyagilag is megfogja hozni a jövedelmét, mert Magyarországon az üveggyártáshoz szükséges anyagot és munkacérot oly könnyűszerrel és olcsón sehol sem lehet beszerezni, mint a székely vidéken.

— **Aml megyének és városunk a tüdőbetegekért.** Társadalmunkban mind nagyobb visszhangot kelt lapunknak az a felhívás, hogy a szezon során a szegénysorsu tüdőbetegek embermentő alapjára koncertet rendeznek. Ebben az is segítségre jön, hogy a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület az operaház egyik jeles művésznőjét kérte föl közreműködésre. E rendezőbizottság legközelebb alakul meg. Alig van pártolást érdemlőbb, szebb cél mint azokért a halál jegyesieit fáradszani, a kiket visszAADHATUNK az életnek, családjuknak s hogy a helyi, szintén támogatást igénylő szócélok ne álljanak az emberbaráti törekvés útjába, örömmünk van megírni, hogy a megtartandó estély jövedelméből egy helyi illetőségtü beteget fogunk fölvenni a József Szanatoriumba. Merjük hinni, hogy szavunknak visszhangja lesz s a nemeslelkű a szép törekvést nem alaltják el, hanem diadrolra segítik.

— **A magyar ipar karácsona.** Az Országos Iparegyesület az alábbi kérelmet intézte a magyar közönséghez. Minden esztendőben, mikor közeledik a karácson, föl szoktuk keresni a hazafias magyar közönséget kéro szavunkkal: Csak magyar iparcikket vásároljon karácsonyi ajándéknak a szeretet ünnepe, fogadja tevékeny szeretetbe a magyar ipart, adj szerteinek ajándéknak azt, ami a magyar szivnek legkedvesebb lehet, a magyar elme, a magyar kéz és a magyar munka termékeit. Ezt a minden esztendői kérelmünket az idén is bizalommal ajánljuk minden magyar ember figyelmébe. A nemzeti érzésnek nem lehet szebb és hasznosabb nyilvánulása, mint a magyar munka pártolása. Erre nincs szebb alkalom, mint a szeretet ünnepe, amelyen ajándékkal kedveskedünk szerteinknek. A szeretet adójából kapja meg jogos részt a magyar is, amely annyira érdemes és annyira rászorult szerető istápolásunkra. Adjunk karácsoni ajándékokat a magyar iparnak is. A magyarok karácsona legyen valóságos nemzeti karácson. Az Országos Iparegyesület.

— **A házinyultenyésztés az állattenyésztés legjövendelmőbb ága.** Egy bak és 4 anyanyul egy nagy családot képes egész éven át hussal ellátni. E mellett az az előnye, hogy városi lakásban is elhelyezhető 1—1 ládában. Eltartása ugyszólva miben sem kerül, mert konyhai hulladékon is él. Tehát nemcsak gazdaembernek való tenyésztése mellékgazdálkodás, hanem az ipari és gyári munkások, valamint a szellemi munkások is eredménnyel foglalkozhatnak tenyésztesével. Tenyésztesének népszerűsítése érdekében Aufferberg János tanár, aki egy évtizede foglalkozik a nyultenyésztéssel saját telepén a Nyultenyésztő Mintatelepen, Csillaghegyen, Házinyultenyésztés és Értékesítés címen Csillaghegyen Budapest mellett szaklapot ad ki, amelynek főmunkatársa Andrássovich Géza nyultényi előadó, aki az országban egy teljes tenyészítő generációt nevelt föl. A lapnak kiadóhivatala ingyen oszt tenyésznyulakat, csak azt köti ki, hogy az utódokból egynehány visszaszolgáltatassék. A lap előfizetésének ára egy évre 4 korona félvre 2 korona.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Állattartás Váltóváltó Borszenyitársaság, Budapest, heti jelentése a tüzde-forgalomról es panzplacról.

Budapest, 1908. december 17.

A tüzde a lefolyt héten a várakozás álláspontjára helyezkedett, amennyiben a közönség bevárja a külpolitikai fejlemények alakulását és miután immár a felmerült kérdések békés megoldására mutatkozik kilátás, az üzlet irányzata nyugodtabb mederbe terelődött. — Eppen ezen várakozási álláspontnál fogva lényeges árváltozások nem is jorduáltak elő, de az alaphangulat eléggé barátságos maradt. — Szembetűnő volt csupán a 4%-os magyar koronajáradék árfolyamának csökkenése, mely azon körülményre hozható összefüggésbe, hogy a pénzügyminiszter pénzükségletének fedezésére a közel jövőben kb. 20 millió korona összegű kincstári utalványokat szándékozik kibocsátatni és azonfelül korábbi felhatalmazása alapján minteg 50 millió forint összegű 4% magyar aranyjáradék kötvények piacra adását veszi tervbe.

Különbő szilárdságot mutattak a budapesti közüti vaspálya részvények, melyek azon híre emelkedtek, hogy egy érdekcsoport létesült, mely ezen részvényeket nagy tételekben vásárolja össze és az osztalék magasbitása iránt akciót indítani szándékozik.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	dec. 10.	dec. 17.
4% m. koronajáradék — — —	91 40	91 20
Magyar hitel részvény — — —	718 —	720 —
Köszönbánya és téglagyár részv. — — —	432 50	442 —
Himnámuranyi vasút részvény — — —	517 —	517 50
Budapesti közüti vaspálya részv. — — —	575 —	584 —

Állatorvosi értekezet.

A Csikvármegyében működő Révész Gyula törvényhatósági főállatorvos, Keresztes Antal, Klíma Rezső, Szalay József, Bán Jenő és Fülöp József járási m. kir. állatorvosok folyó 1908. évi december hó 8-án tartották meg ezuttal Csikszentmárton községben a szokásos szakértekezletet.

Elsősorban a husvizsgálat tárgyában kibocsátott 54300—908. számú F. M. R. egybntetű végrehajtásának módozata véteti tárgyalás alá s megállapítottat részben statisztikai adatok, részben pedig a járási m. kir. állatorvosok által szerzett tapasztalatok alapján, hogy Csikvármegyében mely községek volnának képesek a közfogyasztás céljából levágot állatok után szedhető vágóhídi díjakból egy a celnak és az újabb rendelkezésnek megfelelő közvágóhid építési költségeit törleszteni és abból a vágóhidat üzembe tartani.

Megállapodás történt továbbá meg arra nézve, hogy a közvágóhid építésére nem kötelezhető községek közül, mely községekre nézve javasoltassék a magánvágóhid és melyekre csak az állatok levágására alkalmas u. n. szuróhely felépítési kötelezettség kimondása.

Amily nélkülözhetetlen a köz és állategészségügy megvédése szempontjából a celnak megfelelő vágóhidak létesítése, ép oly elkerülhetetlen a vágóhidon működő husvizsgálók szakszerű működésének biztosítása. Hogy pedig ez mielőbb elérhető legyen, határozatilag kimondottat, hogy addig is míg a fent említett rendelkezés szerinti képesített husvizsgálók meg nem kezdik működésüket, oktassák ki a járási m. kir. állatorvosok a jelenlegi képesítéssel meg nem bíró községi husvizsgálókat a közfogyasztásra szánt állatok életben való vizsgálására, a levágásnál valamint a vágóajrostmok vezetésénél követendő löbb elvekre s különösen a kifogásalá eső leletéknél követendő további eljárás mikénti teljesítésére.

Hogy pedig a husvágás körüli összes teendők a vármegye valamennyi községeiben egyöntetűleg legyenek kifogás nélkül végrehajthatók, megállapítottat egy egységes községi husvizsgálati szabályrendelet tervezet, melynek megalkotására illetékes helyen a törvényhatósági m. kir. állatorvos által javaslat fog tételni.

Tekintettel ama körülményre, hogy az állategészségügyi rendészet terén kifejtett szakmüködes végrehajtásánál a törvényeknek és rendelkezéseknek lehetőleg a helyi viszonyokhoz való helyes alkalmazás, nagyban befolyásolja a közfogyasztásig felette fontos cél sikeres megoldását, határozat hozott még: a tavaszi haszonállatvizsgálatoknak, a határszéli havasi legelők és az azokra kihajtott állatok nyilvántartásának és időnkénti vizsgálatának, a ragadóss állatbetegségek megállapítása utáni teendőknél és az állatvásárlakon követendő eljárásnak mikénti végrehajtása tárgyában.

Szóval az értekezet tárgyát képező fontos ügyekben, mielőtt az azokra vonatkozó javaslatok össze nem egyeztettek egy a fennálló törvényekkel és rendelkezésekkel, valamint a közérdek megóvására vonatkozó összes tényezőket, határozat nem hozott, s épp azért Csikvármegye gazdaközönsége teljes bizalommal viseltetik az olyan állat orvosok irányában, kik minden felsőbb nyomás, vagy kényszer nélkül, tisztán csak ügyszereletből, s a közérdek megvédése, javának előmozdítása szempontjából fejtik ki önzetlenül ily irányban is tevékenységüket.

Révész Gyula,
m. kir. állatorvos.

Idegesen babrált majd a gyúrójával, majd meg az óraláncával. Aztán az asztaliókban motoszkált. Az ajkai idegesen vonaglottak. A kezét, ha felemelte, reszkett. Ő maga sem tudta azonban megmagyarázni önmaga előtt ezt a csodálatos állapotot.

Körülbelül egy fél óra múlva, ahogy bejött, hevesen felugrott, kiragadta a zsebéből a szép aranyóráját s hangosan kiáltotta:

— Nyolc óra és ötven perc!

Majd meg, mintegy álomból felocsudva, mentegéni kezdte magát:

— Bocsnát, uraim! En magam sem tudom, mi történik velem... Csak kegyeskedjek kérem nyugodtan felelni... Helyet foglalt, de nagyon izgatott volt azután is. Ha az ablakra nézett, vigyorgó szatirfő kacagva kiáltotta: »Nyolc óra és ötven perc! Ha meg a hallgatóság padsoiraira vetette szemét, minden egyes emberben egy-egy incelkedő manót vélt látni... és mindenik csak ezt kiáltotta a falak is ekhózták — »Nyolc... nyolc... nyolc óra és — — —

— Bocsnáson meg, tanár ur, hogy háborogatom. Szakítá meg az előadás menetét egy erőteljes férifhang. A nagyságos ur feltékellett és egy mentő látott állani a katedra mellett. Összerezent.

— Nagyságos uram, méltóztassák haza fáradni!

— Mi — mi történt?...

— Tanár ur, legyen erős, mert...

— Ne mondja az Istenért tovább! Minden erőm — De menjünk, kérem. Menjünk!

A kabátja után kapott. De oly izgatottan, hogy fonákul vette fel s e közben az ujjait belegyömöszölte a felöltőbe. A mentő segített aztán neki.

Kipirult és el akart rohanni. De előbb fel-szaladt még a pódiumra és ezeket mondotta: — Isten önközzel!... Tudom, érzem, hogy többem nem találkoznak. Ez a lecke-óra az összes theoriáimat — —

Nem mondta tovább; szaladt, rohant ki az ajtón. Le a lépcsőn. Ki az utcára. A mentő alig ért a nyomába. Lent, az utcán, megállott és a méntőhöz fordult.

— Nagyságos ur, — szólott a mentő előre —

ne legyen izgatott. Ön férfi! A felesége, önagysága meg a kisasszony ma nyolc óra után kikocsikáltak a Sas-villa felé. A kocsi elragadták a lovak... De ön izgatott, tanár ur!

— Csak mondja, mondja!

— És baj történt... baj... igen, baj... A nagyságos asszony — már nem él.

A tanár ur a szivéhez kapott és úgy csinált, mintha sok levegőt akarna beszívni. Sokat egyszerre.

A mentő szomorúan szólott:

— És még több is... A nagyságos kisasszony — — —

— Ember! Elég!! — jaj! ut fel a szerencsétlen. Ne tovább!... S a mentő szájjára tette a kezét.

Aztán ismét tovább rohantak. Az emberek szánakozva néztek utána.

A Péter-utca szögleténél voltak. Közel már a célhoz.

Tanár ur, meg kell mondanom. (Ha meglátja egyszerűen a valót: megőrül... vélte a mentő). Meg kell tudnia...

— Nem, nem! Semmit sem kell megtudnom! Kibáblt dr. Szentessy s bedugta mindkét fülét.

Egy néhány pillanat s a leánya hálószobájában volt.

Az ajtóban egy asszony állott és sirt. Egy bejárónő.

Az ágy fehér lepellet volt letakarva s egy holttest körvonalai látszóttak át azon.

A professzor halásápadtan bámult rá az ágyra. Majd asszonyhoz fordult:

— Margit?!...

— Igen. Oh, igen...

A tanár megtántorodott.

— Megha-ha-hall?!

— Nyolc óra és ötven perckor... Felelt az asszony. Dr. Szentessy féltelentől terült el a padlón.

Olvass, ha gyd el a szkeptikus mosolyt és ismerd el, hogy: vannak titkok és igazságok, amelyek értelmünkön fölül állanak s így semmit ami misztériumokat rejt magában, okos ember nem teheti guny tárgyává... Földes Zoltán.

Raktáron levő tölgyes és díszkalapok bezerzési áron alól.

Szélid és pontos kiszolgálás.

Az ó-budai különlegesség vászon egyedüli nagy raktára.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR! MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

Van szerencsém a m. t. vevőközönség szíves tudomására hozni, hogy túl nagy raktár miatt fizetemben az összes áruk mélyen leszállított áron lesznek eladva

1 méter jó minőségű kreton	20 krtól feljebb	1 méter 70 cm. széles francia mosó flanel	75 krtól feljebb
1 méter gypott delein	28	1 mtr 120 cm. széles szőrővet sima és mintázott minden esziben	50
1 méter finom gyapjú francia delein	50	1 méter 120 cm. széles sabelin posztók	65
1 méter himzett batist	25	1 méter 140 cm. angol sima keimek	2 forint 25
1 méter mosó (parket), flanel	25	1 méter 140 cm. angol kosztüm gyapjú keime	2 50

Továbbá fekete és gyászkeimek nagy választékba, sima és bluz selymek, selyem rezlik lehető legolcsóbb árban. Férfi- és nőruhaszövetek és készruhák, rövid bőr-bérelt kabatok. Női felöltők. Rendkívüli nagy választék férfi nyakkendőkben. Női és férfi fehéreművek a legfinomabb kivitelig. Szörme boak és karmantyuk a legolcsóbbtól a legfinomabb kiállításban. Nagy raktár női-, férfi- és gyermekcipőkben. Garnitúrák, függönyök, szőnyegek, kocsitakarók nagy választékban minden árban. Továbbá felhívom az igen tisztelt vevőközönség becses figyelmét, kezemunka, dísztagyák és pipere raktáromra, mint nagyon

alkalmas karácsonyi és újévi ajándékokra. — A nagyérdemű közönség szíves partifogását kéri, teljes tisztelettel

POTOTZKY MÁRTON, divat-, kézmű-, rövidáru- és készruha-raktára, CSIKSZEREDÁBAN.

597 1908. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróság 1908. évi V. 725. számú végzése következtében dr. Thelmann Oszkár ügyvéd által képviselt Stangel Henrik javára 171 korona 76 fillér s jár. erejéig végrehajtás útján lefoglalt és 790 koronára becsült következő ingóságok u. m.: kocsik, lovak, szekér stb. 75 korona hátralék erejéig nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság 1908. évi V. 725. számú végzése folytán 171 korona 76 fillér tökékövetelés, bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtási szennvedő lakásán Csikszeredában leendő eszközlése 1908. évi december hó 31 napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén, becsáron alul is el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és feltűfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Csikszeredában, 1908. december hó 15 napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Naptárak az 1909. évre
nagy választékban kaphatók
Szvoboda József, könyvkeres
kedésében, Csik-Szeredában.

Sz. 1277—908. kj.

Hirdetés.

Alulírott községi jegyző ezennel közhírré teszi azt, hogy Csikmadaras község hirtokosságának tulajdonát képező és a csikmadarasi első és második határrészben fekvő legelők és kaszálók a jövő 1909. évre, esetleg több évekre is Csikmadaras község házában 1908. évi december hó 27-én délelőtt 8 órakor tartandó nyilvános árverésen fognak a legtöbbet ígérőknek hasznosb. r. b. adatni.

Erre árverezni szándékozók oly figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy az árverezni szándékoló ingatlanok kiküldetési árának 10%-át az árverés megkezdése előtt kötelesek lesznek készpénzben az árverési bizottság kezébe letenni, mely banatpénz az utolsó részlet törlesztésébe fog beszámíttatni, ezenfelül kötelesek lesznek árverezők a feltartott ingatlanok után járó évi hasznosb. első negyedévi részletét készpénzben a bizottság kezébe azonnal lefizetni.

Az árverési feltételek Csikmadarason a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bárki által is megtekinthetők.

Csikmadaras, 1908. december 12.
Sofalvi József,
k. jegyző

Sz. 11887—908. tkvi.

Hirdetés.

A m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi február hó 6-iki napján 14114 1906. J. M. I. számú rendelettel megengedte, hogy a csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságához tartozó Csikmindszent község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve amelyekre az 1886. XXIV., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. c. ben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvezési bejegyzések helyesbítése fogantatásnak.

E célból a helyszíni eljárás nevezett községben 1909. évi január hó 25-ik napján fog megkezdődni.

Ennél fogva felhívtnak.

1. Mindazok, akik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttjei előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogokat tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15. 18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszereznii iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik, s a bélyeg és illeték elengedési kedvezményből is elesnek;

3. mindazok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzenek, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa vegett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a belyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. trvszk, mint tkvhatóság.

Csikszereda, 1908. évi december hó 2-án.

Jurkoviics Othmár,
kir. trvszoki bíró.

A legolcsóbb bevásárlási forrás

FEKETE VILMOS

Illatszertárában, Csikszereda

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekagramonként és mindennemű arcz- és kézipólo szerek. Gyógy- és virágszappanok.

Az Inda-sósborszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen Hajrak-regenerator az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színét, valamint mindennemű különlegességek raktára.

A Thymol és Stomatol fogápoló szerek a legjobbak. A Trifoleum (hajpetrol) hőlgyeknek állandó hajpótlakhoz nélkülözhetetlen. — A Honey Jelly a legjobb kézfőnmitő.

Videki megrendelések legr pontosabban eszközöltnak.

GÖZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBAN!

Száz es száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hófürdők :: (gőz- hőleg es gyógyfürdők) rendszeres használata ::

A „Sanitas” szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb gőz- es hőleg fürdőt készítheti bárki, 5 percz alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem növevénye. Kipróbált biztos hatású szer nátha, torokfájás, helyrengesség, almatlanság eseteiben, stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekreny mögé állítható.

A készülék megtekinthető vételkészség nélkül Szvoboda József képviselőmnél helyben, sőt kívánatra háznál is bemutattnak.

FÖRSTNER ALADÁR
a „Sanitas” szobafürdő-
készülék egyéjűl gyártója.
Budapest, VII. kerület, Alsó-
erdősor 30. sz. Telefon 97—51.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen legjobb a Rethy-féle pemetefü cukorka.

Vasárlásnál azonban vigyazzunk es határozatlan Rethy-felet kérjünk, mivel sok hasznaltalan utanzata van. Egy doboz 60 fillér. Csak Rethy-felet fogadjunk el.

Legszébb karácsonyi és újévi ajándék

EGY BROUVNING PISZTOLY

== kapható 45 koronáért ==

ALBERT BALÁZSNÁL Csikszeredában.

AZ ARCBŐR ÁPOLÁSÁRA

legjobb az ákácvirág-krém, amely az arebőrt rövid idő alatt üdév és széppé teszi, a májfoltot, szeplőt és más kintést eltávolítja. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél és postán is megrendelhető.

SZEREMLEY TIHAMÉR
gyógyszerésznél, Csikszentmártonon.

Egy faesztergapad vaslabbal, továbbá egy körfürész vastablával

ELADÓ.

Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Bámulatos olesó áruk!!

Meglepő szép es új választék gyerekjatek, karácsonyi es újévi ajándékokban. Ugyszintén női es férfi ruhaszövet, gyapjú es cibelin posztó, flanel, barchet, pamut es francia delain, sima es himzett batisz, cerna es selyem szőr, gyapjú es selyem blouz, also szoknya, női, leány es férfi kabát, kalap, cipő, ing, nyakkendő, szőr es selyem paplan, agy garnetur, esipke függöny, szörme boa es muffokban. — Készruha es felöltők. — Állandó raktár: legjobb minőségű pamut, cerna es len vasszakban, fa- es érc-koporsó, szemfődel es temetkezési cikkeken. Minden fajta varrogép, utazó koffer es kosarak nagy választékban. — Most az alkalom, személyes látogatása által meggyőződést szerezni, hogy minden árut feleáron szerezhet be nálam. — Tisztelettel:

POTOTZKY PÁL divatkereskedő, CSIKSZEREDÁBAN.

ooo !! Ragadjuk meg es alkalmat!! ooo

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható
PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.